

Комисија је дана 21.10.2019. године (деловодни број:1051) доставила директору Педагошког завода Војводине - Стручно мишљење о рукопису превода Уџбеничког комплета, у којем се наводи следеће:

Извршена је анализа рукописа превода уџбеничког комплета Техника и технологија 6, уџбеник за шести разред основне школе, аутори Жељко Васић, Иван Ћисалов, Дијана Каруовић и Марија Бокан, издавача Нови Логос д.о.о. Београд, на словачки језик. Поред наведеног Уџбеника извршена је и анализа рукописа превода Техника и технологија 6, Упутство за коришћење збирке материјала за конструкторско моделовање за шести разред основне школе, аутори Жељко Васић и Иван Ћисалов, на словачки језик.

Констатује се да је горе наведени уџбеник превод уџбеника *Техника и технологија 6, уџбеник за шести разред основне школе*, односно *Техника и технологија 6, Упутство за коришћење збирке материјала за конструкторско моделовање за шести разред основне школе* горе наведених аутора издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Нови Логос д.о.о. Београд, које је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00089/2019-07 од 10.05.2019. године.

Уџбеник Техника и технологија 6, уџбеник за шести разред основне школе је подељен садржински на пет делова: *Животно и радно окружење, Саобраћај, Техничка и дигитална писменост, Ресурси и производња и Конструкторско моделовање*. На крају уџбеника налази се *Речник појмова, Литература и Прилог*.

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и које не нарушавају разумљивост градива:

- страна 2 – изостављена титула за аутора уџбеника др Дијану Каруовић
(„ Dr. Dijana Karuovićová “ уместо „Dijana Karuovićová “);
- страна 2 – неадекватано звање рецензента уџбеника Владимира Ацковића
(„ Vladimir Acković, profesor techniky “ уместо „ Vladimir Acković, profesor techniky a technológje “);
- страна 10 – у тексту тамним словима нису истакнути појмови (грађевински) објекти и грађевинарство („ **stavebných objektov** “ уместо „ **stavebných objektov** “;
„ **stavebníctvo** “ уместо „ stavebníctvo “);
- страна 11 – у тексту је тамним словима непотребно истакнут појам сојенице
(„ Takéto objekty sa nazývajú kolové stavby “ уместо „ Takéto objekty sa nazývajú **kolové stavby** “);
- страна 15 – у тексту тамним словима није истакнут израз Просторни план Републике Србије („ Územný plán Republiky Srbsko “ уместо „ **Územný plán** “);

Republiky Srbsko “);

- страна 15 – изостављање знака интерпункције, зареза („ ... a infraštruktúrnych systémov, “ уместо „ ... a infraštruktúrnych systémov_“);
- страна 18 – у тексту тамним словима није истакнут појам колибе („ primitívne **koliby**.“ уместо „ primitívne koliby.“);
- страна 18 – словна грешка, непотребно понављање везника а („ vodu a mohol v nich bývať “ уместо „ vodu a a mohol v nich bývať “);
- страна 18 – у тексту тамним словима непотребно истицање везника односно неистицање појмова сеоска и градска (насеља) („ Môžu byť: **rurálne** a **urbánne**, t. j. **dedinské** a **mestské** “ уместо „ Môžu byť: **rurálne** a **urbánne**, t.j. dedinské a mestské“);
- страна 24 – пасус у коме се наводи да стамбени објекти углавном немају све горе наведене просторије налази се на врху стране, адекватније је употребити израз за „ напред наведене просторије “ („ Obytné objekty nemajú všetky hore uvedené miestnosti “);
- страна 26 – словна грешка, предлог је спојен на претходну реч („ skrinkou na uteráky “ уместо „ skrinkouna uteráky “);
- страна 40 – правописна грешка, неправилан облик придева („... časť zeme pokrytá asfaltom, betónom alebo blokmi a tak zriadená pre cestnú dopravu ...“ уместо „... časť zeme pokrytý asfaltom, betónom alebo blokmi a tak zriadený pre cestnú dopravu ...“);
- страна 40 – у тексту појам јавни пут истакнут је у погрешној реченици („ Každá **verejná cesta** môže mať niekoľko častí ...“ уместо „ Časť zeme ... pre cestnú dopravu sa nazýva **verejná cesta** alebo hradská.“);
- страна 41 – изостављање знака интерпункције у реченици („... automobilov, nákladných áut a autobusov, s príviesmi alebo bez nich, pričom ...“ уместо „... automobilov, nákladných áut a autobusov_s príviesmi alebo bez nich, pričom ...“ и „ ... automobilov, nákladných áut a autobusov, s príviesmi alebo bez nich, a musí byť ...“ уместо „... automobilov, nákladných áut a autobusov_s príviesmi alebo bez nich_ a musí byť ...“);
- страна 43 – појам бензинске станице није у тексту истакнут тамним словима („ **Čerpacie stanice** sú objekty na zásobovanie ...“ уместо „ Čerpacie stanice sú objekty na zásobovanie ...“);
- страна 43 – граматичка грешка, неправилна употреба заменице („ ... aby si cestujúci a šoféri mohli oddýchnúť ...“ уместо „ ... aby sa cestujúci a šoféri mohli oddýchnúť...“);
- страна 43 – граматичка грешка, изостављање акцентовања речи („ ... sa pohybujú železničné vozidlá ...“ уместо „ ... sa pohybujú železničné vozidla ...“);
- страна 44 – граматичка грешка, изостављање акцентовања речи („ ... slúžia na bezpečné pristátie lodí ...“ уместо „ ... slúžia na bezpečne pristátie lodí“);

- страна 44 – изостављен је превод речи таласи („ ... ochrana od vetra, vln a búrok ...“ уместо „ ... ochrana od vetra _ a búrok ...“);
- страна 45 – граматичка грешка, изостављање акцендовања речи („ ... Na čo slúžia letiská? “ „... Na čo slúžia letiska? “);
- страна 50 – избрисана је слика бр. 2.35, уместо слике налази се сиви правоугаоник (Камера на путу)
- страна 50 – неправиан запис скраћенице GPS („ džípíes (GSP) “ уместо „ dži-pi-es (GSP) “);
- страна 50 – граматичка грешка, неправиан облик именице („ 3.2. Fázy budovania stavebných objektov “ уместо „ 3.2. Fázy budovanie stavebných objektov “);
- страна 66 – непотребна употреба предлога од („ ... technické písmo sa vypisuje pod uhlom 75° “ уместо „ ... *technické písmo sa vypisuje pod uhlom od 75°* “);
- страна 66 – непотребан размак између тачке и броја у означавању броја слике („ 3.13. “ уместо „ 3_13. “);
- страна 71 – изостављање негације у реченици („ Výkresy, ktoré vzniknú na ten spôsob, sa nekótujú. “ уместо „ Výkresy, ktoré vzniknú na ten spôsob, sa kótujú. “);
- страна 72 – неадекватан превод наслова лекције („ Zobrazenie vnútra objektu pomocou prierezu “ уместо „ Zobrazenie vonkajška objektu pomocou prierezu “);
- страна 78 – појам рачунарска графика дат на енглеском језику није штампан косим писмом („ *ang. computer graphics* “ уместо „ ang. computer graphics “);
- страна 79 – неадекватан превод глагола заузимати („ Také obrázky a výkresy zaberajú málo priestoru ...“ уместо „ Také obrázky a výkresy zaoberajú málo priestoru...“ и „ Tie obrázky hlavne zaberajú viacej ...“ уместо „ Tie obrázky hlavne zaoberajú viacej...“);
- страна 79 – граматичка грешка, непотребно акцендовање речи („ Rozmisli si a daj odpoveď “ уместо „ Rozmislí si a daj odpoveď “);
- страна 79 – неправиан редослед речи („ ... znázorňuje len s 256 farieb ...“ уместо „ znázorňuje s len 256 farieb ...“);
- страна 80 – изостављен број слике која илуструје дати налог („ Keď si spustil softvér (obrázok 3.26), ukáže sa ti ...“ уместо „ Keď si spustil softvér _, ukáže sa ti ...“);
- страна 84 – појмови базална раван и координатни почетак дати на енглеском језику нису штампани косим писмом („ *ang. ground plane* “ уместо „ ang. ground plane “ и „ *ang. origin* “ уместо „ ang. origin “);

- страна 85 – назив програма SketchUp није у тексту истакнут тамним словима („ **SketchUp** “ уместо „ SketchUp “);
- страна 87 – неадекватан превод функције алатке Arc Tool („ **Arc Tool** – slúži na kreslenie oblúkov “ уместо „ **Arc Tool** – slúži na kreslenie lukov “);
- страна 88 – неадекватан превод израза „ у истој равни “ („ byť komplanárne, t.j. ležiace v istej rovine.“ уместо „ byť komplanárne, t.j. ležiace v určitej rovine.“);
- страна 88 – неадекватан превод појма лук („ ... označuje koniec čiary alebo oblúka. “ уместо „ ... označuje koniec čiary alebo luku. “);
- страна 88 – неадекватан превод појма крстић („ Vyznačený je červeným križikom.“ уместо „ Vyznačený je červeným krúžkom.“);
- страна 91 – мерна јединица (cm) није истакнута тамним словима („ **cm** “ уместо „ cm “);
- страна 92 – изостављен је превод израза десним („ znovu klikneš pravým tlačidlom myši ...“ уместо „ znovu klikneš _ tlačidlom myši ... “);
- страна 95 – назив алатке Move није у тексту истакнут тамним словима („ Spolu s nástrojom **Move** drž ...“ уместо „ Spolu s nástrojom Move drž ...“);
- страна 96 – непотребна употреба предлога („ ... pomocná čiara vzhľadom na ...“ уместо „ ... pomocná čiara vo vzhľadom na ... “);
- страна 123 – у тексту је непотребно истакнута реч ходници („ Chodby spájajú ...“ уместо „ **Chodby** spájajú ...“);
- страна 123 – неправилна употреба знака интерпункције, зареза испред скраћенице („ ... salonit atď.“ уместо „ ... salonit_ atď.“);
- страна 129 – изостављање знака интерпункције, тачке („ ... kameňa a asfaltu. Používa sa hlavne ...“ уместо „ ... kameňa a asfaltu_ Používa sa hlavne ...“);
- страна 129 – неадекватан превод појма мотор са унутрашњим сагоревањем („ Na pohon používa motor s vnútorným spaľovaním ...“ уместо „ Na pohon používa spaľovací motor ... “);
- страна 131 – изостављање коришћења родно осетљивог језика („ ... dodržiavať inštrukcií, ktoré určí učiteľ/ka alebo vedúci/a staveniska. “ уместо „ ... dodržiavať inštrukcií, ktoré určí učiteľ_ alebo vedúci_ staveniska. “);
- страна 132 – изостављање превода израза „ за млевење “ („ 4.67 Stroj na drvenie a triedenie kameňa “ уместо „ 4.67 Stroj na _ triedenie kameňa “);
- страна 132 – неадекватан превод појма грађевинске машине („ ... rozdelenie

stavebných strojov podľa účelu.“ umesto „... rozdelenie stavebných materiálov podľa účelu.“ и „ účel zobrazovaného stavebného stroja.“ umesto „ účel zobrazovaného stavebného materiálu.“);

- страна 134 – изостављање заграде („ ... zhotovenie konečných (nosných) vrstiev asfaltu ...“ umesto „ ... zhotovenie konečných nosných vrstiev asfaltu ... “);
- страна 135, 141 и 184 – неадекватан превод појма тело („ Energia je schopnosť telesa vykonávať prácu.“ umesto „ Energia je schopnosť tela vykonávať prácu.“ / „ Energia je schopnosť organizmu vykonávať prácu.“);
- страна 136 – неадекватна формула угљен-диоксида („ CO₂“ umesto „ CO²“);
- страна 138 – изостављен превод појма санитарне (воде) („ ...na zahrievanie úžitkovej vody v domácnostiach.“ umesto „ ...na zahrievanie vody v domácnostiach.“);
- страна 140 – у тексту тамним словима није истакнут појам хидроелектране („ ... vo **vodných elektrárnach (hydroelektrárnach)** ...“ umesto „ ... vo vodných elektrárnach (hydroelektrárnach)...“);
- страна 144 – у преводу текста поред слике бр. 4.95 изостављен је превод појма прозори („ ... strecha (25 %), okná a dvere (25 %)...” umesto „ ... strecha (25 %), dvere (25 %)...”);
- страна 147 – у задатку бр. 2 тражи се набрајање обновљивих извора енергије уместо необновљивих као што је то у уџбенику на српском језику („ 2. Neobnoviteľné zdroje energie používané na vykurovanie miestností sú: _“ umesto „ 2. Obnoviteľné zdroje energie používané na vykurovanie miestností sú: _“);
- страна 149 – код превода је изостављена језичка конструкција сакупљање плодова („ Bol praveký lov a zbieranie plodov bezpečným zdrojom ...“ umesto „ Bol praveký lov bezpečným zdrojom ...“);
- страна 151 – неадекватан превод појма лековито биље („ koreniny a liečivé rastliny atď.“ umesto „ koreniny a lieky atď. “);
- страна 151 и 157 – неадекватан превод речи стока („ ... kŕmenie a napájanie dobytká, ...“ umesto „ ... kŕmenie a napájanie hovädzieho dobytká, ...“ и „ Pre chov dobytká ... “ umesto „ Pre chov hovädzieho dobytká ...);
- страна 152 – изостављање превода речи опуђа („ ... pre rozličné stroje a nástroje: “ umesto „ ... pre rozličné stroje _: “);
- страна 152 – у тексту тамним словима нису истакнути појмови стајско и минерално ђубриво („ Existujú rozmetače **maštalného hnoja** (obrázok 4.116) а **minerálneho hnojiva** (obrázok 4.117). “ umesto „ Existujú rozmetače maštalného hnoja (obrázok 4.116) а **minerálneho hnojiva** (obrázok 4.117). “);

- страна 153 – у тексту тамним словима није у целости истакнут појам тањираче („ **Tanierové brány** môžu byť: ... “ уместо „ **Tanierové brány** môžu byť: ... “);
- страна 153 – погрешно је обележена слика бр. 4.119а као слика бр. 4.120а („ Medziriadkové kultivátory (obrázok 4.119a)“ уместо „ Medziriadkové kultivátory (obrázok 4.120a)“);
- страна 158 – неадекватан превод језичке конструкције за мужу крава („ Na dojenie kráv ...“ уместо „ Na chov kráv ...“);
- страна 158 – неадекватан превод речи високо (образовање) („ ... sa vyžaduje vysoké vzdelanie, ...“ уместо „ ... sa vyžaduje vyššie vzdelanie, ...“);
- страна 161 – неадекватан превод језичке конструкције убирање плодова („ zber plodov “ уместо „ zber ovocia “);
- страна 164 – неадекватан превод речи кукурузовина („ stelivo v stajniach (slama, kukuričné šúštie) alebo ako potrava (kukuričné šúštie)“ уместо „stelivo v stajniach (slama, kukurica) alebo ako potrava (kukurica) “);
- страна 168 – изостављање коришћења родно осетљивог језика („ ...učiteľ/ka určí, ...“ уместо „ ...učiteľ určí, ...“);
- страна 185 – изостављање акцентовања речи („ Maketa je ... alebo iného objektu.“ уместо „ Maketa je ... alebo neho objektu. “);

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

Техника и технологија 6, упутство за коришћење збирке материјала за конструкторско моделовање за шести разред основне школе садржи седам целина: *Увод, Уводне напомене, Папирно моделарство у настави технике и технологије, Алгоритам конструкторског моделовања, Примери практичних вежби, Простор намењен твојим самосталним пројектима и Литература.*

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и које не нарушавају разумљивост градива:

- страна 25 и 27 – неадекватан превод појма правоугаоник („ dva pravouholníky 15mm x 10mm“) уместо „ dva obdĺžníky 15mm x 10mm “, „ menšie pravouholníky “ уместо „ menšie obdĺžníky “ и „ čiary väčšieho pravouholníka “ уместо „ čiary väčšieho obdĺžníka“

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.